

844 list vydaný veliteľstvom zajateckého tábora v Malackách. Za dodržania tohoto nariadenia činí žandárstvo a notárov osobne zodpovednými.

Niektorí okresní náčelníci (napr. v Žiline) z opatrnosti nedali vôbec písomnú úpravu ani notárom ani žandárstvu a nariadili vykonanie tohoto iba ústne okresnému žandárskemu veliteľovi. Toto nedostačuje a môžu sa v tejto súvislosti vyskytnúť komplikácie v neprospech žandárstva a je nanajvýš dôležité, aby vec bola usmernená celoštátne na príslušných miestach.¹

Na stráž!
Ved. obl. žand. vel. pover.
npor. výk. Tučník

AMS Praha. Nár. súd Bratislava, Onľud 6/46, Tiso a spol., zv. 7. Originál. Strojopis.

548

1944, november 17. Bratislava. — Bleskový ďalekopis šéfa pohotovostnej skupiny H bezpečnostnej polície a bezpečnostnej služby dr. Witisku veliteľovi bezpečnostnej služby a bezpečnostnej polície v Prahe s údajmi o partizánskom hnutí, o výsledkoch nacistickej akcie v priestore Poľana, o zmenách v ľudáckom aparáte, o budovaní domobrany a niektorých javoch na úseku slovenského hospodárstva.

Tajné!

Vec: Slovensko.

Príslušníci napadnutej banditskej brigády Jána Žižku, zadržaní na protektorátnych hraniciach vypovedali, že táto banda, ktorú tvorí 400 Rusov, má údajne veľkú vysielaciu. Pátrací oddiel wehrmachtu sa snaží zistiť presné stanovište. Asi 300-členná banda uskutočňuje prepady pri Makove. Skupina banditov z priestoru Huty sa najnovšie objavuje pod menom Suvorov, má asi 100 mužov, z toho veľký počet židov. Má údajne rádiostanicu. Pri Ružomberku chytili 17 amerických letcov, pravdepodobne agentov. Očistovacia akcia v priestore Poľany sa predbežne skončila. Podľa doterajších výsledkov: 1500 zajatých, 53 guľometov, 391 ručných strelných zbraní, 24 protitankových pušiek, 5 diel, skladište munície a spojovacích prostriedkov, väčšie množstvo munície a prístrojov.

Zvýšená činnosť bánd v priestore Sitno trvá.

Sústredovanie bánd na západnom Slovensku je čoraz zrejmejšie. Najmä okolo Žiliny zvýšená aktivita prevažne ruských bánd. Zhadzujú im zásielky zbraní a munície. Vedenie bánd začína s násilnými odvodmi. Podľa najnovších zistení majú zhromažďovací priestor pri Zvolene a získané sily sa presúvajú do GG. V okolí Kremnice je údajne zásobovacia stanica. Zo slovenskej strany sa prejavujú snahy znovu získať na svoju stranu protivníka, ktorý po porážke puču stratil istotu. Pred včerajším zasadaním parlamentu sa radil poslanecký klub Hlinkovej strany za prezidentovho predsedníctva o reorganizácii parlamentu a zozname poslancov. Ministerstvo obrany si hodlá pričleniť ozbrojenú finančnú stráž. Minister obrany Hašík rokuje s veliteľom pracovnej služby Mackom o utvorení jadra svetonázorove školeného dôstojníckeho sboru z veliteľov pracovnej služby v domobrane.

¹ V záhlaví spisu je rkp. poznámka príjemcu: „Hneď napísať dr. Witiskovi! Nik nemá práva takto zasahovať!“

Doteraz je dohodnuté preradiť 200 veliteľov pracovnej služby. Žold väčší ako v domobrane. Pripravuje sa konfiškovanie rozhlasových aparátov. Akcia má byť zameraná proti účastníkom povstania a ich príslušníkom, ako aj proti Čechom a Maďarom. Úrad propagandy zvyšuje aktivitu. Na 16. 11. prednáška Estónca Bodisku „Duchovná jednota proti boľševizmu“, na 17. 11. v rámci slovensko-nemeckej spoločnosti prednáška sekčného šéfa Hoffmanna „Protinemecká propaganda nepriateľov“. Na podnet Úradu propagandy sa uskutoční zbierka knižných darov pre slovenských frontových vojakov. Sväz slovenských priemyselníkov sa dôverne obrátil na ministerstvo hospodárstva, aby vznieslo námietku proti prevozu slovenských priemyselných závodov do ríše, lebo tým by slovenské pracovné sily stratili pracovnú príležitosť a slovenský priemysel by bol ohrozený. V Banskej Bystrici zmizlo vcelku 732 miliónov Ks. Zápalkáreň v Banskej Bystrici znovu pracuje, výroba je normálna, odstránili nedostatok zápaliiek. V Žiline 15. 11. verejne obesili komisára banditov A. Sedláčka.

Dr. Witiska v. r.
SS obersturmbannführer

SÚA Praha. S 110-5-47/98. Odpis; strojopisný prepis. (Z nemčiny preložila HT.) — Čiastočne J. Tesař, „Dokumenty ke vzťahu mezi Slovenským národním povstáním a českými zeměmi“ v „Historie a vojenství“, 1964, príloha k čís. 3, s. 154.

549

1944, november 19. [Londýn.] — Komentár ministra čs. vlády J. Lichnera v čs. vysielaní britského rozhlasu k vzťahu Čechov a Slovákov v novom Československu a k výsledkom rokovaní delegácie SNR

Bratislavská propaganda sa raduje, že nemecká presila ocele a tankov, niekoľko elitných pancierových divízií zatlačila do hôr nadšených slovenských vlastencov a vojakov, ktorých hlavnou zbraňou neboli panciere lež srdce plné nadšenia, hlboké demokratické presvedčenie a túžba po slobode a voľnosti. Len pevné odhodlanie a viera v spravodlivú vec umožnila slovenským vlastencom odolávať po celé dva mesiace veľkej presile.

Obsadením Banskej Bystrice nemeckým vojskom nebol však likvidovaný boj a duch slovenského národa. Tento duch sa nenechal zlomiť po celých päť rokov vladárenia Hitlerových pomáhačov, nezlomili ho dnešné hrôzy a vraždenie nevinných ľudí, ktorých jediným hriechom bola vôľa žiť slobodným životom.

Tento nehnúci duch slovenského národa pretrvá všetky útrapy. Nemôžu ho zničiť. Snažia sa ho teda aspoň oslabiť zdiskreditovaním československej štátnej myšlienky v očiach slovenskej verejnosti. Vyhrabávajú z minulosti všetky možné i nemožné argumenty a chcú nahovoriť slovenskej verejnosti, že názory niektorých jednotlivcov o jednotnom národe československom v etnickom zmysle sú azda programom celého snaženia za obnovu Československej republiky.

Tu v zahraničí sme si však spoločne konštatovali, že pomer Čechov a Slovákov si určia slobodne a demokraticky volení zástupcovia oboch národov a to väčšina Slovákov a väčšina Čechov, takže je vylúčené majorizovanie početne slabších Slovákov. Toto bol a je hlavný program zahraničného boja v úprave pomeru Čechov a Slovákov. Zahraničný odboj pred zahájením svojho účinkovania dal medzinárodnému svetu podklad svojho uznania a vodítkom mu bola ústava, ktorá bola